

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
KƏND TƏSƏRRÜFATI NAZİRLİYİ

AZƏRBAYCANDA BARAMA İSTEHSALI İLƏ BAĞLI

A R A Y I Ş

Bakı – 2024

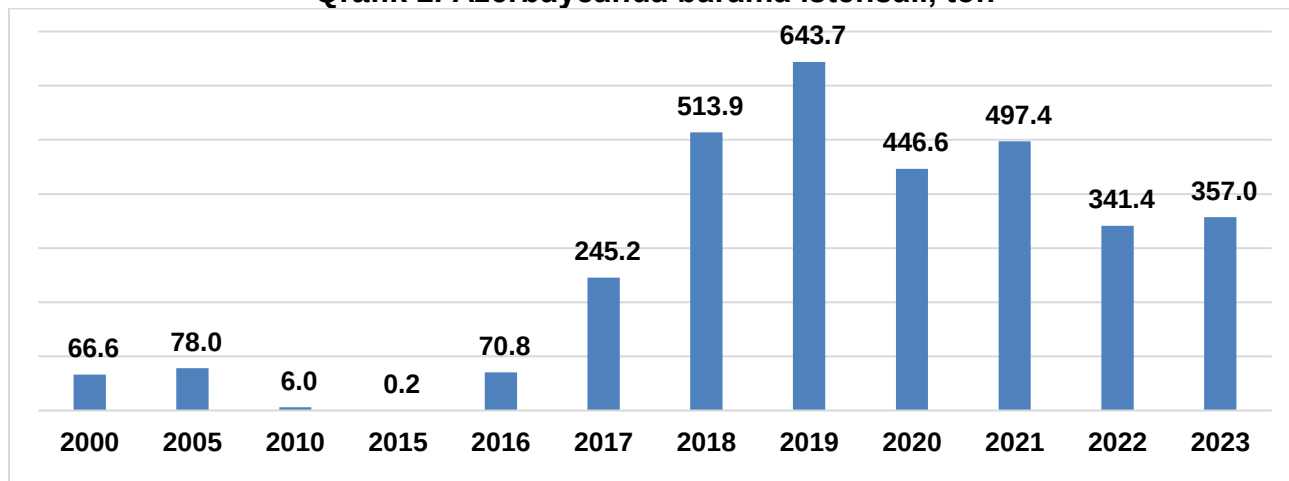
MÜNDƏRİCAT

1. Azərbaycanca barama istehsalı	3
2. İdxal və ixrac göstəriciləri.....	4
3. Qlobal istehsal, idxal və ixrac.....	5

1. Azərbaycanca barama istehsalı

✚ Son 5 ildə ölkədə barama istehsalı 44.5% azalaraq 2023-cü ildə 357.0 ton olmuşdur. Ötən illə müqayisədə isə barama istehsalı 4.6% artmışdır (*Qrafik 1*). Barama istehsalı üzrə ən pik hədd (5.9 min ton) 1991-ci ildə olub.

Qrafik 1. Azərbaycanda barama istehsalı, ton

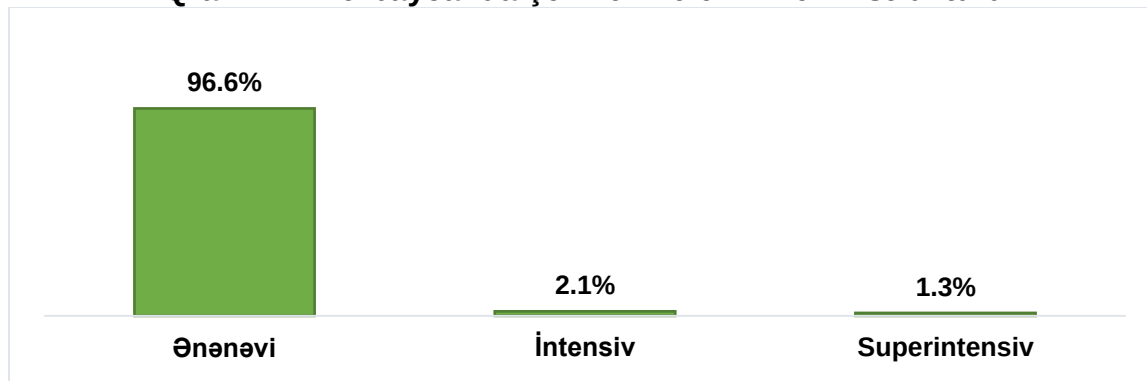
Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

✚ 2023-cü ildə cəmi barama istehsalının 52.8 tonu və ya 14.8%-i Zərdab, 34.4 tonu və ya 9.7%-i Ağcabədi, 28.9 tonu və ya 8.1%-i Zaqatala, 28.2 tonu və ya 7.9%-i Balakən, 21.2 tonu və ya 5.9%-i Bərdə rayonlarının payına düşüb.

✚ 2023-cü ildə yarpaq üçün çəkil əkmələrinin ümumi sahəsi 2134.0 hektar təşkil edib.

✚ Cəmi çəkil əkmələri sahələrinin 96.6%-i ənənəvi, 2.1%-i intensiv, 1.3%-i isə superintensiv üsulla əkilmişdir (*Qrafik 2*).

Qrafik 2. Azərbaycanda çəkil əkmələrinin əkin strukturu

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

2. İdxal və ixrac göstəriciləri

2023-cü ildə ölkədən ixrac olunan “İpəkqurdunun baraması, açılmağa yararlı”nın hamısı Çinə, “Xam ipək (eşilməmiş)”in 90.6%-i İrana, 9.4%-i Türkiyəyə, “İpək tullantıları”nın hamısı Türkiyəyə, “İpək sapından və ya ipək tullantılarından parçalar”ın hamısı isə İrana ixrac olunmuşdur (Cədvəl 1).

Ölkəyə idxal edilən “İpək sap, pərakəndə satış üçün çəkilib bükülməmiş”in dəyər ifadəsində 63.0%-i Çinin, 37.0%-i Hindistanın, “İpək tullantılarından iplik, pərakəndə satış üçün çəkilib bükülməmiş”in 86.7%-i Çinin, 13.3%-i Türkiyənin, “İpək sap və ipək tullantılarından hazırlanan ipli”in hamısı Türkiyənin, “İpək sapından və ya ipək tullantılarından parçalar”ın 30.7%-i Çinin, 19.6%-i İtaliyanın, 15.8%-i B. Britaniyanın, 10.2%-i Hindistanın, 6.0%-i isə digər ölkələrin payına düşüb (Cədvəl 1).

Cədvəl 1. 2023-cü ildə ipəkqurdunun baraması, xam ipək və ipək parçaların idxal-ixrac göstəriciləri

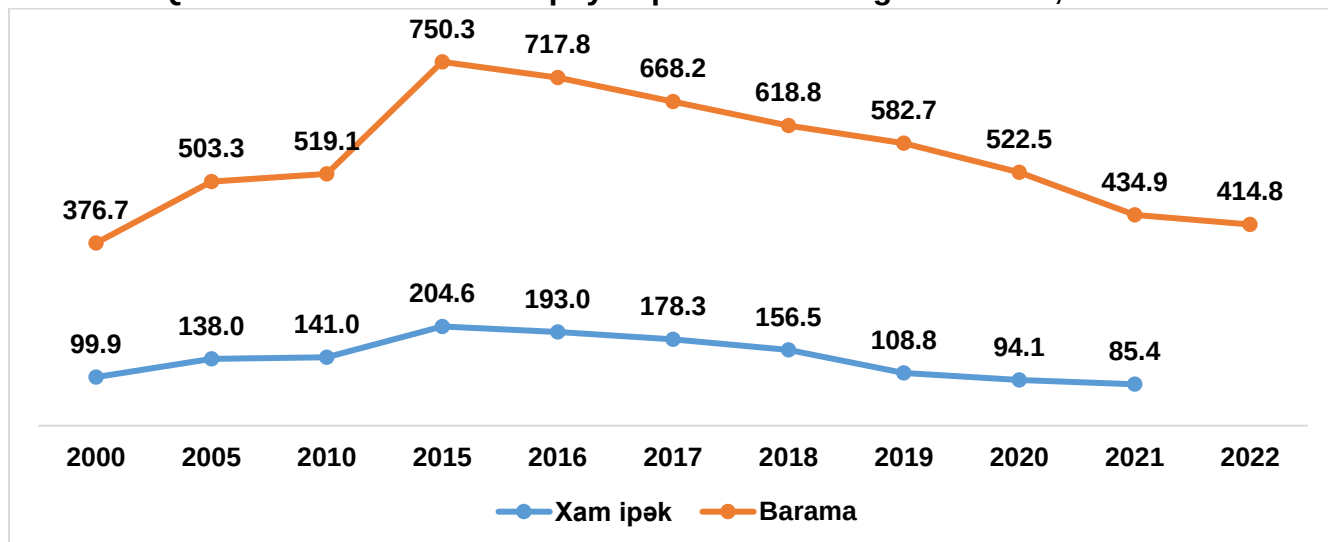
Malın adı	İdxal		İxrac	
	miqdarı, ton	məbləği, min ABŞ dolları	miqdarı, ton	məbləği, min ABŞ dolları
Barama qurdunun baraması, açılmağa yararlı	-	-	14.1	168.8
Xam ipək (eşilməmiş)	-	-	11.0	490.0
İpək tullantıları	-	-	48.3	967.3
İpək sap, pərakəndə satış üçün çəkilib bükülməmiş	3.9	12.3	-	-
İpək tullantılarından iplik, pərakəndə satış üçün çəkilib bükülməmiş	0.1	0.5	-	-
İpək sap və ipək tullantılarından hazırlanan iplik	1.7	4.1	-	-
İpək sapından və ya ipək tullantılarından parçalar	1.0	82.3	4.9	324.9

Mənbə: Dövlət Gömrük Komitəsi

3. Qlobal istehsal, idxal və ixrac

FAO-nun məlumatına əsasən 2021-ci ildə isə 85.4 min ton xam ipək istehsal olunub. 2022-ci ildə isə dünya üzrə barama istehsalı əvvəlki ilə nisbətən 4.6% azalaraq 414.8 min ton olmuşdur (Qrafik 3).

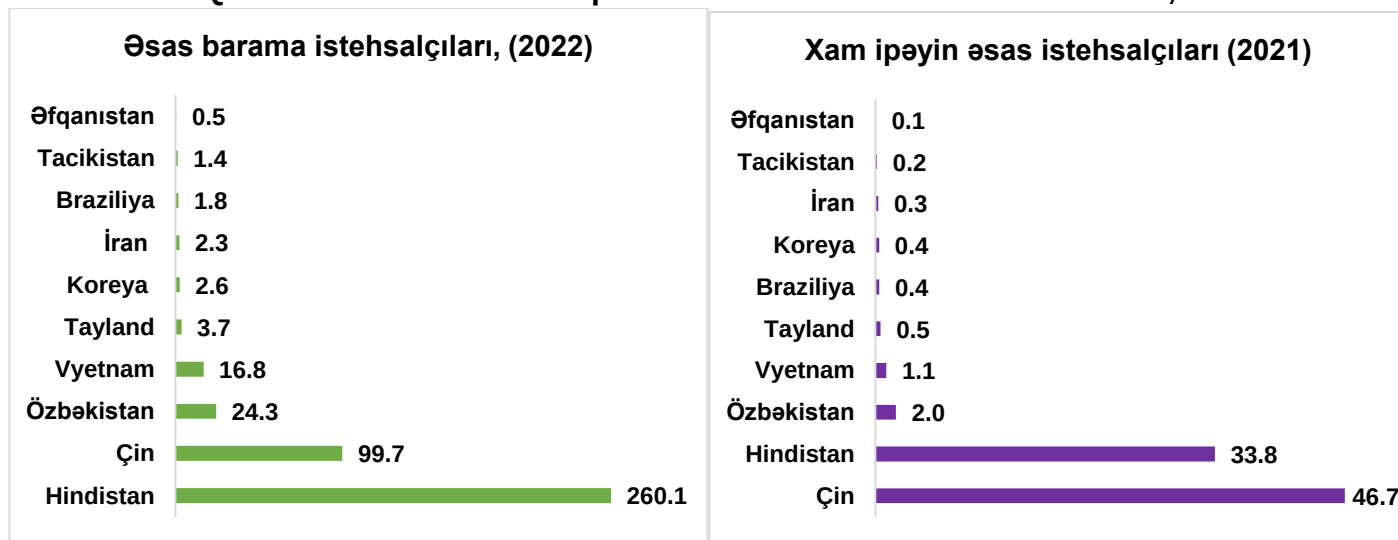
Qrafik 3. Barama və xam ipəyin qlobal istehsal göstəriciləri, min ton

Mənbə: Faostat.org

2020-ci ildə dünya üzrə istehsal olunan baramanın 62.7%-i isə Hindistanın, 24.0%-i Çinin, 13.3%-i isə digər istehsalçı ölkələrin payına düşüb. 2021-ci ildə xam ipəyin isə 54.7%-i Çinin, 39.5%-i isə Hindistanın payına düşmüşdür (Qrafik 4).

Qrafik 4. Barama və xam ipək istehsalının ölkələr üzrə strukturu, min ton

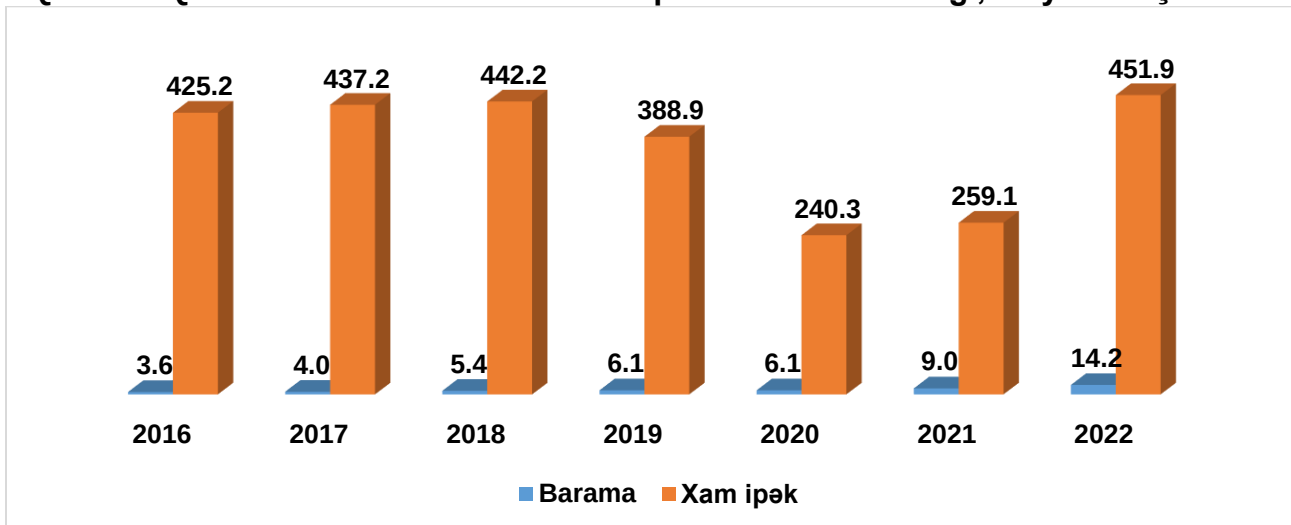

Mənbə: Faostat.org

2022-ci ildə global bazarda barama idxalının məbləği 14.2 milyon ABŞ dolları, xam ipək idxalının məbləği isə 451.9 milyon ABŞ dolları olub (*Qrafik 5*).

Qrafik 5. Qlobal bazarda barama və xam ipək idxalının məbləği, milyon ABŞ dolları

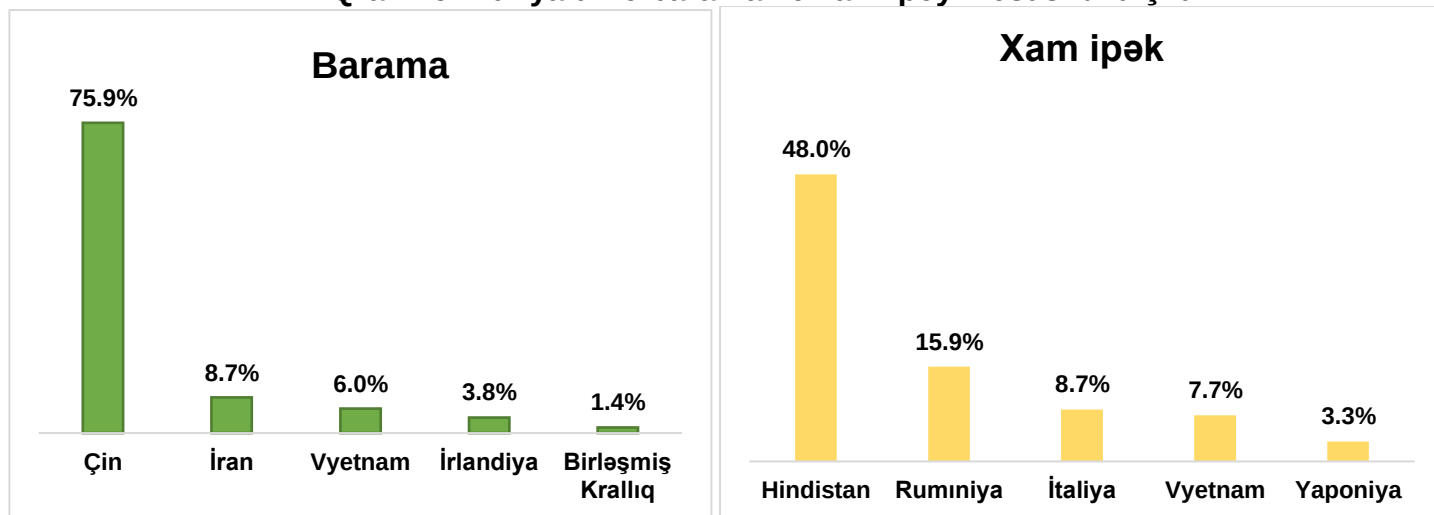

Mənbə: Trademap.org

2022-ci ildə dünya üzrə barama idxalının 95.0%-dən çoxu Çin (75.9%), İran (8.7%), Vyetnam (6.0%), İrlandiya (3.8%) və Birləşmiş Krallığın (1.4%) payına düşüb. Xam ipəyin isə 80.0%-dən çoxu Hindistan (48.0%), Rumıniya (15.9%), İtaliya (8.7%), Vyetnam (7.7%) və Yaponiyanın (3.3%) payına düşüb (*Qrafik 6*).

Qrafik 6. Dünya üzrə barama və xam ipəyin əsas idxalçıları

Mənbə: Trademap.org

2022-ci ildə dünya üzrə barama ixracında Myanma (46.7%), Çin (19.8%), Əfqanıstan (5.8%), Rusiya (5.5%), BƏƏ (5.3%), Azərbaycan (5.2%) paya malikdir. Xam ipəyin əsas ixracatçıları isə Çin (62.9%), Vyetnam (21.5%), İtaliya (5.3%), Özbəkistan (4.5%) və Koreyadır (2.0%).

Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi tabeliyində

Aqrar Tədqiqatlar Mərkəzi

tərəfindən hazırlanıb

Əlaqə:

(+994 12) 599-08-88

www.atm.gov.az

info@atm.gov.az

S. Vəzirov küçəsi, 91
AZ 1025 Bakı, Azərbaycan

**AQRAR TƏDQIQATLAR
MƏRKƏZİ**